

THE
INVISIBLE
MARK

ÉLISE
VAN
THUYNE

WANDERING IN WONDER

Elsbeth Ronner

‘It always boils down to the same thing: I’m looking for a presence *and* allowing that something else can be present as well.’

Anyone who wants to understand Élise Van Thuyne’s work should start with looking at her mirror walls: walls covered with antique mirrors—a composition of rectangular shapes in all sorts of sizes. Sometimes an edge has been bevelled, which creates a new orientation in the composition. Parts may be made of a faceted mirror; thus the surfaces don’t touch coldly where they meet, but cautiously come together with a slight slant. The mirror walls look delicate. The mercury on the back of the glass plates is flaking in some parts. On the sparkling surfaces black spots have appeared that seem to spread behind the glass like mould.

There’s a variety of mirror compositions in different sizes. There’s a rather small one in the lift of an office building in Ghent. A larger one in the kitchen of an apartment in Ostend. The largest one is on view at the temporary exhibition in Gallery Frederic Hooft in Ghent. The mirror wall I’m looking at right now is almost square and covers part of a sidewall in the dining room of Élise’s home in Mariakerke. I’m visiting her to talk about her work.

Some rather deteriorated mirrors are standing isolated in her home, as objects. The flakes of mercury she preserves carefully. They’re lying in a small glass cabinet: a waving sea surrounding a small stone sculpture, with scaled dolls on top. The basement is filled with mirrors, she tells me, but they’re increasingly hard to find.

The mirror walls are a headstrong addition to Élise’s architectural projects, more so than the three-dimensional alterations, rigorous restorations or her introduction of new sight lines. The mirror walls add heaviness and at the same time lightness, calm and dynamism, a reflection and introspection. The dualism seems to cloud the view of the work. For indeed, isn’t the mirror precisely the object of intangibility, of alienation?

....

We have sat down in the room with the dinner table in Élise’s home for a conversation. On the left there’s a photograph of blackened and scorched wooden objects. I look through a window at the garden with grass and tall

REPETITION
IN RED
RESTORATION
OF THE
MULLER VAN SEVEREN
STUDIO

seen by Filip Dujardin, Sarah Eechaut, Tine Guns
and Hannes Vandenbroucke

49

loose elements to organise the circulation, and the superb colour scheme of the original cement tiles, which she recuperated, restored and integrated in the new kitchen.

2013 / 48 VILLA IA

A 1980s kitchen in a small villa that sported a cacophony of styles, needed reorganisation and refurbishment. The house was built in the 1950s and over a period of 40 years, additions had been made to enlarge it. Next to the kitchen was a recently added wing, which also needed reconsideration. The owners, a couple in their early sixties, called upon Élise to make the necessary changes. Élise made the kitchen look larger by adding a furnished wall and a library next to the dining table. A mirroring wall in arsenic green set the tone, complemented by pure oak and hanging ceramic lampshades.

2013 / 49 COUNTRY HOUSE CVDE

The young family from Drongen who had lived in the multifunctional barn designed by Élise (cf. 33), returned to her with the request to design their main residence. The original house, built in the mid-eighteenth century, was ready for demolition, but Élise's renovation of the barn had convinced the family to keep it. The building posed some serious challenges: it wasn't large enough to fulfill the spatial demands of the family, it had an unsightly addition from the 1980s and it needed a thorough renovation to restore its health. Because a new annex was unavoidable, Élise chose to collaborate with the architect Sophie Meersseman and integrated her in the project for the new addition. First they pulled down the inner walls of the house, which revealed a structure identical to the barn with an original, but very low truss. The similarities between the two buildings allowed Élise to create a link with regard to the choice of materials, which however she

67

2017 / 67 APARTMENT 1 & 2 / BC & VW

A couple in their late fifties, a businessman and a designer gallerist, purchased two adjacent 1930s apartments in Ostend to reunite their families. From the second floor it faces the sea, providing great potential to let the light flood in and open the spaces to the horizon. Poorly renovated in the 1970s, the buildings were totally worn out, although their original beauty still shone through. The client wanted two things: to unite the two apartments, but also to function as separate units, and to provide them with a state-of-the-art kitchen. Élise's answer included the recovery of a rounded corridor at the back and a pivoting library that would double the living room space with a panoramic view of the sea. One kitchen was reduced to a minimalist version of its original design, as opposed to the second kitchen, where walls were torn down and nothing reminded of the past. After stripping the place down, Élise realised that everything had to be

restored: gas pipes, electricity, heating pipes and inner walls. Élise created repetition in the passages and doorways, sandblasted the ceilings into concrete and covered the floor with sandy mud. In her final design, Élise paid her respect to the past by keeping all the doors and windows in varnished wood, and observing pureness and elegance in the contemporary elements. She left her undeniable mark with six mirror installations all through the apartments, and a set of six square interior windows, made of carefully selected pieces of old glass in different shades, which play with the light. The designer gallerist completed the interior with exquisite designer objects and furniture, signature of the artists with whom she collaborates closely.

WERKEN AAN VERWONDERING

Elsbeth Ronner

‘Het komt altijd op hetzelfde neer: ik ben aan het zoeken naar een aanwezigheid, én het toelaten dat ook iets anders aanwezig kan zijn.’

....

Wie het werk van Élise Van Thuyne wil begrijpen, begint met het bekijken van haar spiegelwanden: wandvlakken bekleed met antieke spiegels in een compositie van rechthoekige vormen van diverse afmetingen. Soms is een zijde schuin afgesneden, wat in de samenstelling van het beeld een nieuwe richting doet ontstaan. Delen zijn gemaakt van facetspiegel, zodat de oppervlakten elkaar niet koud raken bij samenkomst, maar met een lichte inclinatie elkaar voorzichtig treffen. De spiegelwanden ogen teer. Het kwik achter de glasplaten is deels afgebladderd. Fonkelende vlakken maken plaats voor zwarte vlekken, die zich als schimmels achter het glas lijken te verspreiden.

De composities van spiegels zijn er in verschillende afmetingen: een vrij kleine in de lift van een kantoorgebouw in Gent, een grotere in de keuken van een appartement in Oostende, de grootste in de tijdelijke tentoonstelling in de galerij van Frederic Hooft in Gent. De spiegelwand die ik nu bekijk is vrijwel vierkant en bedekt een deel van de zijwand in de eetkamer van Élise's eigen huis in Mariakerke. Ik ben hier op bezoek voor een gesprek over haar werk.

Enkele bijna vergane exemplaren staan los in haar huis als object. De schilfers kwik bewaart ze zorgvuldig. Ze liggen in een glazen kastje als een golvende zee rondom een kleine sculptuur van een steen met daarop schaalpoppetjes. De kelder staat vol, vertelt ze, maar het aanbod wordt steeds schaarser.

Meer dan de ruimtelijke wijzigingen, de rigoureuze opknappbeurten of het ontwerp van nieuwe

zichtlijnen zijn de spiegelwanden een eigenzinnige toevoeging in de architectuurprojecten van Élise. De spiegelwanden brengen een zwaarte en tegelijkertijd een lichtheid, een kalmte en dynamiek, een weerkaatsing en inkeer. De tweeledigheid lijkt het zicht op het werk te benevelen. Want is de spiegel niet juist het object van ongrijpbaarheid, van vervreemding?

....

In de kamer met de eettafel van Élise's huis zijn we gaan zitten voor een gesprek. Links hangt een foto van zwartgeblakerd houten objecten. Ik kijk door een venster naar de tuin met gras en hoge bomen. De verf van de kozijnen is afgebladderd. Of zijn ze moedwillig gedeeltelijk afgeschuurd en nooit opnieuw gelakt?

De beelden van het werk van Élise die ik voorafgaand aan het gesprek zag op internet, zijn dromerig. Het zijn uitsnedes uit een groter geheel. Ze tonen oppervlakten met intrigerende structuren. Geperforeerd metaal, geweven jute, een pointillistische reflectie in hoogglanslak. Af en toe beweegt er iets in beeld, minimaal, zodat het alleen de rustige kijker opvalt.

De composities laten veel aan de verbeelding over. Ze roepen een rurale sfeer op. Associaties met een Engels landhuis op de ruige vlakten van Wuthering Heights of een palazzo in de zinderende zon van Toscane liggen op de loer. Élise brengt een koffie.

Zo weinig als het gepubliceerde materiaal onthult, zo veel heeft Élise te vertellen. Élise is geboren in Dublin, waar haar ouders studeerden. Kort daarna verhuizen ze naar Oostenrijk om er in de bergen te wonen. Als ze twee is, keert het gezin terug naar België. Élises ouders zijn gepassioneerde mensen voor wie vrijheid steeds vooropstaat. 's Zomers reist ze met haar moeder door de Maritieme Alpen, waar ze samen traditionele ateliers bezoeken om er artisanale keramiek in te kopen. Naast haar grootmoeder van moederskant zit zij urenlang aan het weefgetouw. Tijdens het weekend spendeert ze tijd bij haar grootvader van vaderskant. Die laat

haar kennismaken met het industriële materiaal beton en leert haar de liefde voor bekistingswerk en de kunst van het beton gieten.

Ze volgt onderwijs in een internaat; creativiteit lijkt alleen geschikt als hobby. Op zoek naar een andere wereld dan het kleinburgerlijke suburbane België vertrekt ze naar Brussel om aan de Franstalige universiteit linguïstiek te studeren. Hoofdvakken: Engels en Italiaans. Het is een studie naar de wiskunde achter taal. Geen onderdompeling in poëzie of literatuur, maar het opbouwen van systeemkennis.

Werkveld na afronding is normaliter de wetenschappelijke wereld, maar dat trekt niet. Na omzwervingen in de bedrijfswereld stopt ze en gaat ze naar de Academie om te schilderen. Ze geeft Italiaans op de avondschool en ontwerpt dessins voor een bedrijf dat huishoudlinnen confectioneert. 'Hier word ik voor de eerste keer betaald om te spelen,' aldus Élise.

Inmiddels heeft ze een man, twee kinderen en is ze verhuisd naar Gent. Ze verbouwt een oude hoeve. Zonder opleiding, maar vanuit haar eigen vermogen, ondersteund door ingenieur-architect Pieter Vanhout, transformeert ze de schuur tot een woonhuis met een nieuw dak, een in beton gegoten wastafel en badkuip. Een Luikse architect merkt het project op en vraagt haar in dienst. Ze leert er lassen en nadenken over architectuur als totaalopgave. Na een half jaar gooit ze alle zekerheden overboord: geheel op eigen kracht start ze met haar eigen projecten.

Alles moet Élise leren over werken in de bouw: tekenen, offertes maken, werken met aannemers. En dat is te zien. Ze laat een handgeschreven offerte zien, met in de onderhoek een stukje aluminiumtape om de bladrand geplakt. Een stans heeft een langgerekte schreefloze É uitgestanst. Ook de plattegronden die ze laat zien van het project Splendid in Oostende getuigen van een grote eigenheid. Weinig lijnen, vooral kleurvlakken in zachte tinten grijs, roze, blauwgroen of oker.

Een bed getekend alsof het net beslapen is. Hier en daar een technische opmerking. De tekeningen zijn functioneel en laten ook de gewenste sfeer zien.

Opgewonden vertelt Élise over haar eerste werven, haar zwart omrande ogen beginnen te fonkelen. Ze staat op en wijdbeens haalt ze de reacties aan van aannemers: 'Ze weet verdomme wel wat ze gaat zeggen.' Ze weet precies wat ze wil en hoe ze het wil. Omdat ze niet bezwaard is met de kennis van standaardoplossingen, ontstaan er nieuwe ideeën, details voor scharnieren van deuren en ramen, of toepassingen van materialen. En niet zonder overleg met de uitvoerders. De samenwerking met stielmannen en de afstemming tussen hen onderling bevalt. De kennis en kunde die op zo'n moment samenkomen, geven inspiratie.

....

Een project waar Élise afwisselend over een periode van meerdere jaren aan werkt is een boerenhoeve uit 1700 in Afsnee aan de Leie. Aan het eind van een geasfalteerde weg ligt de entree tot een fabelachtige tuin die uitkijkt over het rivierveld. Eens het decor voor de luministische schilderijen van Anna De Weert, woont er nu een gezin. De keuken moet verbouwd, maar ook de hal, de werkkamers en de slaapverdieping onder de kap.

De hoeve heeft een boerse entree, met zwarte en witte vloertegels in schaakbordpatroon. Élise laat daar kalkverf met alle toegepaste kleuren in het huis over elkaar heen verven. De verf is met de kwast aangebracht en toont in het oppervlak de groeven die de haren hebben achtergelaten. Groeven waarin de beweging van de hand van de schilder zichtbaar is.

Van de keuken is een leefruimte gemaakt. Het aanrecht en de kasten daaronder zijn niet gemaakt als herkenbare keukenkasten, maar als een meubel. Het verschil zit hem in het detail: op maat gemaakte scharnieren waaraan de deuren hangen